

στη θηλειά αηλιά εκεί, να ανασταίνεται μέσα από τις στάχτες του. Εσύ όλο μια υποχώρηση κι αυτοί καταστροφή την καταστροφή, εις βάρος σου. Ψέματα; Κι ανέχεσαι, συνηθίζεις, άσε να δούμε πού θα πάει αυτό το δούλημα, άσε να δούμε τι άηλιο φουρνίζουν ξεφουρνίζουν, άσε να δούμε πόσο νομίζουν πως Βυθομετρούν με φουρκέτες τα κεφάλια μας, ας μας κοροϊδεύουν ακόμα, «... όπως ήεν τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών»... Αυτά για τα οποία κάποτε περηφανεύμασταν κρύφτηκαν μέσα σε τεράστιες μαύρες κασέλιες, να μην ακούγονται να μην στριγγιλίζουν, να μην έρχονται στο φως.

«Όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους». Κι αυτό κατάντησε παραμύθι χωρίς όνομα, να δούμε, δεν θα είναι ένα δικαίωμα αηλιά τρία, ή θα πουλήσουν ή θα ανταηλιάξουν ή θα επιστρέψουν... να δούμε, όλη κατοχυρωμένα σε ανοχύρωτη ποιητεία.

Κι όμως σου ήλω ακόμα ανέχεσαι. Ανέχεσαι να μπαينوβαίνουν στα σπίτια τους με διαβατήριο, να εμπορεύονται με τους παράνομους, να 'ρχεται ο παράνομος με παράνομο αυτοκίνητο από παράνομο κρατίδιο και να τον εξισώνουν και να είναι οι ηγέτες... Και ντρέπεσαι για την κατάντια και βρίσκεις ευτυχώς τους ήιγους εκείνους, να ν' καλή οι άνθρωποι. Όπως το δεκαεννιάχρονο με το φτύσιμο. Αυτοί και πάηι θα σε σώσουν. Εήπιζεις.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Η κα Στέηηα Σάντη εισέφερε 150 ευρώ στη μνήμη του πατέρα της Θεμιστού Κανικηίδη

Οι αδελφές της Ανθούηιας Γεωργιάδη εισέφεραν 80 ευρώ στη μνήμη της

Η κα Λέηηια Λ. Γεωργίου εισέφερε 100 ευρώ στη μνήμη του συζύγου της Λοϊζου Γεωργίου

Η κα Μαρίτσα Κ. Χρυσάνθου εισέφερε στη μνήμη του συζύγου της Κώστα Χρυσάνθου 100 ευρώ και όχι 50 ευρώ όπως εκ παραδρομής γράφτηκε στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού.

Το ΔΣ του Σωματείου ευχαριστεί θερμά.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Χαίροις, Μαρίνα Πολύαθλε

της Ανθής Πέτσα-Σαββίδου

16 Ιουλίου 2009. Και μείς, 50 Κυθρεώτες όλοι κι όλοι, βουβοί και αμίλητοι πήραμε το δρόμο ύστερα από ενέργειες του Δήμου Κυθρέας για να λειτουρηγηθούμε στην εκκλησιά της Αγίας Μαρίνας μας. Η ατμόσφαιρα βαρεία και ασήκωτη, που την κάμνουν δυσκολότερη οι προετοιμασίες που καθ' όδόν βλέπουμε να γίνονται στη άληη μισή Λευκωσία, για τον «εορτασμό» της επετείου της μαύρης εισβολής!

Δύσκολη ήταν η απόφαση αηλιά και δίκοπο μαχαίρι: Να πάμε ή να μην πάμε; Η ψυχρή λογική απαντούσε όχι, δεν πρέπει να δώσετε με την αποδοχή σας υποταγή στους «απέναντι», και πάληε με το συναίσθημα που της αντιστεκόταν. Το αντιπάληια κράτησε για πολύ ήλιο. Γιατί πρέπει, πρέπει να πάμε. Γιατί έτσι τους θυμίζουμε πως εμείς είμαστε εδώ και παραδοκούμε, περιμένουμε την ημέρα της επιστροφής, πως η Κυθρέα είναι δική μας και δεν την χαρίζομαστε σε κανένα. Και γιατί είναι, έστω και κάτω από αυτές τις περιοριστικές συνθήκες, ευκαιρία να λειτουρηγηθεί ξανά και να καθαγιαστεί μια από τις αγαπημένες μας εκκλησιές. Γιατί ίσως έτσι είναι η αρχή και για άλλες λειτουργίες στις άλλες εκκλησιές μας.

Τα συναισθήματα ανάμεικτα. Παγωμάρα, βουβαμάρα, αγωνία, σφίξιμο, ήες και δεν υπάρχει αρκετό οξυγόνο, να γεμίσουν τα πνευμόνια για να αναπνεύσεις ελεύθερα. Η διαδρομή σε πηλώνει, σου αγγίζει τα βάθη του είναι σου, σε ξεσκίζει. Δεν είναι σήμερα μια συνηθισμένη εκδρομή με λεωφορείο, ούτε μια συνηθισμένη περιήγηση. Είναι η επιστροφή στο σπίτι σου, στη γειτονιά σου, στο χωριό σου, στο τόπο σου. Είναι το μάζεμα τον σκόρπιων νημάτων του συνδετικού ιστού του δικού σου χθες σου με το τώρα σου.

Μαζί μας και επί κεφαλής ο Επίσκοπος Χύτρων Λεόντιος, ο Κυθρεώτης Αρχιεπίσκοπος Φλωρίνης Επιφάνιος που ταξίδεψε από την Εηλιάδα για τη λειτουργία αυτή στην εκκλησιά της Αγίας Μαρίνας και ο πατήρ Γεώργιος Μακρής από την Χαρδακιώτισσα. Κουβαηούμε παραμάσκαηα ό,τι χρειάζεται για την ιεροτελεστία. Εικόνες, ηαμπάδες, πρόσφορα, κεριά, άμφια, θυμιατούς, ευαγγέλια, ψαητήρια.

Και ξαφνικά βρεθήκαμε μέσα στην βιαστικά «φτιασιδωμένη» εκκλησιά της ενορίας μας. Τοίχοι γυμνοί πρόσφατα βαμμένοι στο απόηυτο ήευκό, ήές και με το χρώμα της αγνότητας μπορούν να την ξεπλύνουν, να ξαναδώσουν την κατασκευτικότητα στον χώρο και να σβύσουν τα δακτυηικά αποτυπώματα όηων εκείνων που μετά το αναγκαστικό φευγιά μας την άγγιξαν και την μίαςαν.

Τίποτε δεν απόμεινε από την παλιά αίγλη της μονόκλητης εκκλησίας μας, ούτε από τη βυζαντινή μεγαλοπρέπεια των τοιχογραφιών της, ούτε οι εικόνες, ούτε το περίτεχνο σκάλισμα του εικονοστασιού της... Σαν ξεχαρβαλωμένη οδοντοστοιχία κρέμονται μερικά «σκελετά» από το εικονοστάσι για να ορίζουν τον χώρο του ιερού... Και νάχουν κρεμμάσει στα γυμνά αυτά ξύλα μια τεράστια «αμματόπετρα» να ξορκίζει τα κακά πνεύματα...

Στην παμπάλαιη εκκλησιά του 1734 μ.Χ. μοναχά το «ανώι» της εκκλησίας γηύτωσε από την «κάθαρση» με το άσπρο χρώμα, για να μαρτυρεί με τα διακοσμητικά μοτίβα του την ιστορία που κουβαλά η στενόμακρη εκκλησιά μας. Το ίδιο δεν συνέβηκε δυστυχώς με το καμάρι των Αγιαμαρινιωτών: Τον Άη Γιώργη και τον Αρχάγγελο Μιχαήλ. Με την ίδια άσπρη μπογιά επάληψαν την 8Χ8 πόδια τοιχογραφία του Αγίου Γεωργίου από τον νότιο τοίχο της εκκλησίας και την ιδίων διαστάσεων τοιχογραφία του Αρχάγγελου Μιχαήλ από τον βόρειο τοίχο. Η ρομφαία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ και το δόρυ του τροπαιοφόρου αγίου έπρεπε να εξαφανιστούν, γιατί ενοχλούσαν, κέντριζαν την κοιμισμένη συνείδησή τους...

Λείπουν τα ψηλτήρια του Λογγίνου και του Πασιαρδή, λείπει το παγκάρι του Γιώργου του Γιαννάτζη, λείπουν όλη τα στασίδια, λείπει ο άμβωνας, λείπουν τα πάντα. Μήτε ο ΠαπάΧριστος ο Έλληνας στέκεται μπροστά από την Αγία Τράπεζα με το θυμιάτό του, μήτε τα σκολιαρόπαιδα της γειτονιάς μας κρατούν τα εξαπτέρυγα.

Η σχεδόν ζωρη παραμονή μας στην εκκλησιά έφερε μνήμες γλυκόπικρες που δεν τις διέβησε ούτε η φωνή του Χότζα από τον διπλανό μιναρέ, όταν από ψηλά άρχισε τις μεσημεριανές προσευχές του...

Να εκεί, σ' εκείνο το στασίδι ο Αντώνης του Κοηλίτη, η Μαρή με την Ελένη, η Αθηνά η δασκάλα, η Χρυσόστομη, η Λούηλα του Παντελή, η Ξενού του Μοθέσκη, η Βαρβάρα, ο Αντρέας του Λοϊζου, η Μάχη του Αδάμου, ο Θεορής ο Γιάννουκας, η Ολυμπιακού, η Χρυσταλλού του Κηεάνθη, η Αθηνά του Κοηλίτη, η Μαρούηλα του Αρτζιατή, η Φωτεινούηλα, η Δέσποινα του Λεβέντη.

Ο καθαγιασμός της εκκλησίας από τον Επίσκοπο, η Λειτουργία της Εορτής της Αγίας Μαρίας, η Θεία Κοινωνία, έχυσαν στην ψυχή μας βάψασμο, απάληναν τον πόνο και καταλάγιασαν τους φόβους και την οργή που υπέβασκε... Καμιά λειτουργία μέχρι σήμερα δεν θυμάμαι να παρακολούθησα με τόση ευλάβεια και κατάνυξη και καμιά θεία ευχαριστία που δέχτηκα δεν δούληψε σαν βάψασμο όσο αυτή που καθαγιάστηκε στην εκκλησιά της ενορίας μου. Και ήταν η πρώτη φορά που κάθε ευχή του ιερέα και κάθε ψαλήμós του ψάλητη ήταν καλοδεχούμενα και από το νου και από την ψυχή μου.

Η ζέστη του Ιούλη έκαμνε δυσκολότερη την αναπνοή μας. Πνιγόμεστε από το

